Lieta Nr. C29 2033 20
Lietas arhīva Nr. C-2033-20/5
ECLI:LV:RLPT:2020:0818.C29203320.4.S

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2020. gada 18. augustā

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa
tiesnese Sanita Rūtenberga
izskatīja rakstveida procesā civillietu apdrošināšanas akciju sabiedrības "Balta" prasībā pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Rīgas namu pārvaldnieks" par zaudējumu atlīdzības piedziņu.

Aprakstošā daļa

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā iesniegts aprošināšanas akciju sabiedrības "Balta" prasības pieteikums pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Rīgas namu pārvaldnieks" par zaudējumu atlīdzības piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītājs un /pers. A/ noslēdza apdrošināšanas līgumu, par ko izsniegta ģimenes apdrošināšanas polise 593454800 un apdrošināts dzīvoklis /adrese/. Polises darbības termiņš bija no 2016. gada 9. septembra līdz 2017. gada 8. septembrim. Polises darbības laikā dzīvoklis tika appludināts. Mājas apsaimniekotājs veica apsekošanu un sastādīja aktu, norādot, ka appludināšana notika sakarā ar kanalizācijas stāvvada aizsērējumu starp dzīvokļiem. Prasītājs aprēķināja tiešos remonta izdevumus 2282,10 EUR apmērā saskaņā ar tāmi, atskaitot pašrisku 70 EUR, un mantai nodarītos zaudējumus 373,50 EUR. Prasītājs izmaksāja apdrošināšanas atlīdzību 2585,60 EUR. Saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6. panta noteikumiem atbildētājam kā pārvaldniekam ir pienākums apsekot dzīvojamas mājas komunikācijas un veikt nepieciešamās darbības, lai nepieļautu avāriju un dzīvokļa saliešanu. Atbildētājs kā dzīvojamās mājas pārvaldnieks atbild par komunikāciju uzturēšanu tādā tehniskā stāvoklī, lai pēc iespējas samazinātu avārijas situāciju risku. Saskaņā ar likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40. pantu un Civillikuma 1779. pantu atbildētājam ir pienākums atlīdzināt prasītājam zaudējumus, kas sastāv no izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības 2585,60 EUR un fiksētās maksas 103,30 EUR saskaņā ar sadarbības līgumu Nr. 01490-05-11. Prasītājs ir aprēķinājis likumiskos nokavējuma procentus 173,01 EUR par laiku no 2018. gada 30. oktobra līdz 2019. gada 13. decembrim. Prasība pamatota ar likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40. panta pirmo daļu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4.-6. pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 4. pantu, Civillikuma 1635. pantu, 1652. pantu, 1753. pantu, 1756. pantu, 1775. pantu, 1779. pantu. Prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam zaudējumu atlīdzību 2688,90 EUR un likumiskos procentus 173,01 EUR.

Atbildētāja rakstveida paskaidrojumos norādīts, ka 2017. gada 31. maijā tika sastādīts akts par dzīvokļa /adrese/ nopludināšanu sakarā ar aizsprostojumu kanalizācijas stāvvadā starp dzīvokli Nr. 10 un dzīvokli Nr. 19. Aizsprostojums radās, noskalojot izlietnē nepārstrādātus atkritumus, tātad dzīvokļu īpašnieku vainas dēļ, neievērojot Dzīvokļa īpašuma likuma 10. panta pirmās daļas 6. punktu un Rīgas domes 2002. gada 17. decembra saistošo noteikumu Nr. 39 "Rīgas ūdensvada un kanalizācijas tīklu un būvju ekspluatācijas, lietošanas un aizsardzības noteikumi" 8.9. apakšpunktu. Dzīvoklim nodarītie bojājumi nav radušies inženierkomunikāciju bojājuma dēļ. Saskaņā ar 2017. gada 31. marta aktu par dzīvojamās mājas vizuālo apsekošanu un 2017. gada 26. aprīļa aktu par apsekošanu netika konstatēti dzīvojamās mājas /adrese/ kanalizācijas sistēmas defekti.

Tiesa izskata civillietu rakstveida procesā saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10. pantu un Pārejas noteikumu 10. punktu, par ko pusēm ir paziņots. Līdz lietas izskatīšanai rakstveida procesā tiesā nav saņemti pušu papildu paskaidrojumi vai procesuāli lūgumi.

Motīvu daļa

Novērtējot lietas dalībnieku paskaidrojumus un civillietā iesniegtos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka celtā prasība ir noraidāma.

Lietā nav strīda par to, ka sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Rīgas namu pārvaldnieks" pārvalda daudzdzīvokļu dzīvojamo māju /adrese/.

2016. gada 9. septembrī apdrošināšanas akciju sabiedrība "Balta" un /pers. A/ noslēdza apdrošināšanas līgumu, par ko izsniegta ģimenes apdrošināšanas polise 593454800 un apdrošināts dzīvoklis /adrese/. Polises darbības termiņš bija no 2016. gada 9. septembra līdz 2017. gada 8. septembrim. (lietas 22.-24. lapa)

2017. gada 31. maijā sastādīts sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Rīgas namu pārvaldnieks" akts par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem. Aktā konstatēts, ka tika bojāts dzīvoklis /adrese/ sakarā ar aizsprostojumu kanalizācijas stāvvadā. Aizsprostojums radies starp 10. dzīvokli un 19. dzīvokli, noskalojot izlietnē nepārstrādātus atkritumus. (lietas 25.-26. lapa)

Saskaņā ar Civillikuma 1779. pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību ir nodarījis. Saskaņā ar Civillikuma 1770. pantu ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Saskaņā ar Civillikuma 1775. pantu katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina.

Prasītājs apsekoja salieto dzīvokli un, pamatojoties uz iesniegto remonta darbu tāmi 2282,10 EUR apmērā un aprēķinu par mantas bojāšanu 373,50 EUR apmērā, 2017. gada 27. jūnijā izmaksāja apdrošināšanas atlīdzību 2585,60 EUR, atskaitot pašrisku 70 EUR apmērā.
(lietas 27.-36. lapa)

Prasītāja izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība 2585,60 EUR apmērā ir atzīstama par mantiski novērtējamu pametumu.

Saskaņā ar likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40. panta pirmo daļu apdrošinātājs, kas ir izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, izmaksātās summas apmērā pārņem apdrošinātā prasības tiesības pret personu, kas ir atbildīga par zaudējumiem.

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6. panta otrajā daļā noteikts, ka obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības ir šādas: 1) dzīvojamās mājas uzturēšana (fiziska saglabāšana) (turpmāk-uzturēšana) atbilstoši normatīvo aktu prasībām: a) dzīvojamās mājas sanitārā apkope, b) siltumenerģijas,

arī dabasgāzes, piegāde, ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu nodrošināšana, sadzīves atkritumu izvešana, slēdzot attiecīgu līgumu ar pakalpojuma sniedzēju (turpmāk-dzīvojamās mājas uzturēšanai nepieciešamais pakalpojums), c) elektroenerģijas nodrošināšana dzīvojamās mājas kopīpašumā esošajai daļai (arī kopīpašumā esošo iekārtu darbības nodrošināšanai), d) dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošana, tehniskā apkope un kārtējais remonts, e) dzīvojamai mājai kā vides objektam izvirzīto prasību izpildes nodrošināšana, f) dzīvojamās mājas energoefektivitātei izvirzīto minimālo prasību izpildes nodrošināšana.

2010. gada 28. septembra Ministru kabineta noteikumu Nr. 907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām" 3. punkts noteic, ka dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženierkomunikāciju tehnisko stāvokli nosaka vizuālajā pārbaudē; pārbaudes faktu fiksē dzīvojamās mājas apsekošanas reģistrācijas žurnālā.

Saskaņā ar 2017. gada 31. marta aktu par dzīvojamās mājas vizuālo apsekošanu un 2017. gada 26. aprīļa aktu par apsekošanu netika konstatēti dzīvojamās mājas /adrese/ kanalizācijas sistēmas defekti. (lietas 51.-57. lapa)

Dzīvokļa īpašuma likuma 10. panta pirmās daļas 6. punkts noteic, ka dzīvokļa īpašnieka pienākums ir saudzīgi izturēties pret kopīpašumā esošu daļu, ievērot tās lietošanas noteikumus, kā arī normatīvajos aktos noteiktās sanitārās, ugunsdrošības un citas prasības, lai neradītu aizskārumu citu cilvēku drošībai un veselībai, apkārtējās vides kvalitātei, un raudzīties, lai šos noteikumus un prasības ievērotu personas, kas iemitinātas viņa dzīvokļa īpašumā.

Kanalizācijas stāvvada aizsērējums radās, dzīvokļu īpašniekiem vai viņu iemitinātām personām noskalojot izlietnē nepārstrādātus atkritumus. Dzīvokļu īpašnieki neievēroja Dzīvokļa īpašuma likuma 10. panta pirmās daļas 6. punkta un Rīgas domes 2002. gada 17. decembra saistošo noteikumu Nr. 39 "Rīgas ūdensvada un kanalizācijas tīklu un būvju ekspluatācijas, lietošanas un aizsardzības noteikumi" 8.9. apakšpunkta prasības. Tiesu praksē atzīts, ka kanalizācijas stāvvada aizsērējums apstākļos, kad tam netiek konstatēti bojājumi, var rasties tikai un vienīgi dzīvokļa īpašniekiem neievērojot kanalizācijas sistēmas ekspluatēšanas noteikumus, proti, novadot kanalizācijā priekšmetus un materiālus, kas radījuši nosprostojumu. (Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017. gada 9. maija spriedums lietā Nr. C33469216)

Tiesa atzīst, ka dzīvokļa nopludināšana nav notikusi atbildētāja neattaisnojamas darbības vai bezdarbības dēļ, tātad nav pamata zaudējumu atlīdzības piedziņai no atbildētāja par labu prasītājam.

Saskaņā ar Civillikuma 1756. pantu pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Atbilstoši Civillikuma 1759. panta 1. punktam procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem.

Civillikuma 1765. panta pirmajā daļā noteikts, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā; ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Tiesa atzīst, ka lietā nav nodibināts atbildētāja pienākums atlīdzināt prasītājam radītos zaudējumus, tātad nav pamata aprēķināt likumiskos nokavējuma procentus.

Prasītājs lūdz piedzīt zaudējumu atlīdzību 103,30 EUR apmērā sakarā ar piedziņas lietas administrēšanu tiesvedības procesā saskaņā ar sadarbības līgumu Nr. 01490-05-11. Prasītāja izdevumi 103,30 EUR apmērā nav atzīstami par zaudējumiem, kas būtu atlīdzināmi Civillikuma astotās nodaļas – Zaudējumi un to atlīdzība – izpratnē.

Procesuālo izdevumu atlīdzināšanu reglamentē Civilprocesa likuma normas, un materiālo tiesību normas par zaudējumu atlīdzināšanu nav piemērojamas. Ar lietas vešanu saistītie izdevumi no atbildētāja var tikt piedzīti tikai Civilprocesa likuma 44. panta kārtībā, proti, zvērināta advokāta palīdzības samaksai, rakstveida pierādījumu iegūšanas vai tulka izdevumu segšanai. Prasītāja izdevumi par tiesvedības pakalpojumiem 103,30 EUR apmērā neatbilst Civilprocesa likuma 44. pantā norādītajiem izdevumiem.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 93., 97., 189., 190., 193.-195. pantu tiesa

n o s p r i e d a :

Noraidīt apdrošināšanas akciju sabiedrības "Balta" prasību pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Rīgas namu pārvaldnieks" par zaudējumu atlīdzības piedziņu.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese Sanita Rūtenberga